

Gemeenteraad Rotterdam
t.a.v. Mw. C. Schouten
Postbus 70012
3000 KP ROTTERDAM

Gedeputeerde Staten

Contact

Provinciehuis

Postbus 90602
2509 LP Den Haag
T 070 - 441 66 11
www.zuid-holland.nl/contact

Datum

Zie verzenddatum linksonder

Ons kenmerk

PZH-2025-881002794
DOS-2021-0002442

Bijlagen

1

Onderwerp

Appreciatie Havenvisie 2050

Geachte voorzitter van de gemeenteraad Rotterdam,

Met deze brief spreken wij onze waardering uit voor de Havenvisie 2050 en de ambitie die u daarin neerlegt. De wijze waarop wij en de andere partners in de afgelopen periode zijn betrokken bij de ontwikkeling van de havenvisie, stellen we zeer op prijs. Wij sturen u deze brief vanuit onze betrokkenheid ter ondersteuning van het besluitvormingsproces in de Rotterdamse gemeenteraad.

We onderschrijven het belang van een schone florerende haven in 2050 en herkennen de transitie-opgaven waar de Rotterdamse haven voor staat. Daarbij ligt er niet alleen een noodzaak om de haven toekomstbestendig te maken, maar ook om deze sterker te verbinden met de regio, nationaal en internationaal. Mede vanwege de mondiale actualiteit worden we eraan herinnerd dat het van belang is om autonoom te zijn, zowel Nederland als Europa. Dit maakt het belang van de Rotterdamse haven des te groter.

Net als de Rotterdamse gemeenteraad hechten we er veel waarde aan dat het Havenbedrijf Rotterdam bijdraagt aan het brede publieke belang. De toekomstige positionering en inbedding van de haven in de regio vraagt daarmee ook om afwegingen en keuzes vanuit een breed maatschappelijk perspectief.

Via het provinciale omgevingsbeleid en vanuit onze wettelijke taken voor Ruimtelijke Ordening, Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving zetten we in op een breed welvaartspectief: maatschappelijke toegevoegde waarde en groei gericht op een toekomstbestendige duurzame circulaire economie en een schone en gezonde leefomgeving. De componenten economie, energie en ecologie zijn daarmee onlosmakelijk met elkaar verbonden en hebben allemaal een weerslag in ruimte. Zo ligt de haven op het scharnierpunt tussen rivieren en zee. Dat brengt verplichtingen met zich mee, voor onder meer waterveiligheid, de zoetwateropgave en het verbinden van infrastructuur voor duurzame energievormen in de Noordzeeregio.

Het gevoel voor urgentie van de rol die de haven zelf kan spelen in deze vraagstukken en het benutten van de mogelijkheden die de transformatie van de haven daarvoor biedt, zien we voorsnog niet terug in de Havenvisie 2050. Gezien de beperkte ruimte in en om de haven, zijn daarbij gezamenlijke afwegingen en scherpe keuzes nodig.

Het daadwerkelijk realiseren van de ambities vraagt in de nabije toekomst dus om een aantal afwegingen die verdere uitwerking behoeven. Het vormgeven en realiseren van de transitieopgave is dé gezamenlijke uitdaging waar we voor staan. Die is wat ons betreft verbonden met kwalitatieve groei en een breed perspectief op welvaart. Die opgave overstijgt de concrete behoefte aan ruimte en infrastructuur en vraagt om gezamenlijke keuzes en aandacht voor regionale afwegingen en perspectieven. Hierover hebben wij tijdens het ontwikkelproces van de Havenvisie 2050 ook gesproken.

Hierbij gaat het bijvoorbeeld om:

- De logische rol en positie van 'energiehaven Rotterdam' als onderdeel van de regionale/landelijke en Noordwest Europese energie-infrastructuur;
- De sleutelpositie die het Haven Industrieel Complex vervult voor de circulaire industrie en het huisvesten van nieuwe circulaire bedrijvigheid;
- Het benutten van de mogelijkheden in het transitieproces om de druk op de milieuruimte te verlichten en de leefomgevingskwaliteit te bevorderen;
- De maximale benutting van de beschikbare infrastructuur voor mobiliteit van mensen en goederen via weg, spoor, water en buis, en laadinfrastructuur om de regio bereikbaar (flexibele inzet modaliteiten) en leefbaar (gebruik duurzame energiedragers) te houden;
- Het inbouwen van flexibiliteit ten aanzien van in de toekomstig benodigde versterkingen van het water- en bodemsysteem en het nu al anticiperen op onvermijdbaar veranderende condities o.a. door in te zetten op minder watergebruik in het gebied;
- De beschikbaarheid van schoon en zoet water te borgen, zonder daarbij zekerheid te kunnen geven of dat er voor alle functies altijd is in de toekomst.

Kortom er staan belangrijke aanknopingspunten in de Havenvisie 2050 voor de transitieopgaven voor het gebied waar we samen met u, de regiopartners en het Rijk aan werken binnen NOVEX Rotterdamse haven. Tegelijkertijd missen we in de Havenvisie 2050 een aantal onderdelen (toegelicht in de bijlage) waaruit blijkt hoe de haven van Rotterdam de komende vijfentwintig jaar gaat bijdragen aan de bredere maatschappelijke opgaven voor de regio.

De realiteit is dat de benodigde keuzes en afwegingen voor de realisatie van de toekomstambities voor het Rotterdamse havengebied blijvend om gezamenlijke aandacht en inspanning vragen. Na de vaststelling van de Havenvisie 2050 in uw gemeenteraad pakken wij de verdere uitwerking van de transitieopgaven voor het Haven Industrieel Complex dan ook heel graag samen met u en de andere partners op binnen NOVEX-Rotterdamse Haven.

Wij wensen u veel succes bij de vaststelling van de Havenvisie 2050 en zien uit naar de vervolgstappen.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,

secretaris,

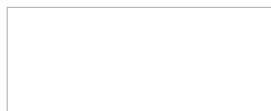
drs. M.J.A. van Bijnen MBA

voorzitter,

mr. A.W. Kolff

Bijlage Toelichting aandachtspunten Havenvisie 2050

Afschrift aan het
Havenbedrijf Rotterdam

Bijlage Toelichting aandachtspunten Havenvisie 2050

Er staan belangrijke aanknopingspunten in de Havenvisie 2050 voor de transitieopgaven voor het gebied waar we samen met u, de regiopartners en het Rijk aan werken binnen NOVEX Rotterdamse haven. Tegelijkertijd missen we onderdelen waaruit blijkt hoe de haven van Rotterdam de komende vijftientwintig jaar gaat bijdragen aan bredere maatschappelijke opgaven:

Dilemma's en keuzes

- Over het eindbeeld dat de Havenvisie 2050 (kernvisie) neerzet zijn alle partijen het wel eens. De verschillen ontstaan zodra wordt gesproken over de uitwerking van deze ambities in het onderdeel 'Op weg naar 2050'. Een voorbeeld: iedereen is het eens met de stelling het juiste bedrijf op de juiste plek, maar over wat precies de juiste plek is, bestaat geen gedeeld beeld.
- En is er in de visie voldoende aandacht voor de realisatie van lange termijn economische/maatschappelijke doelen versus korte termijn interventies uitgaande van de huidige vraagstukken in de industrie? Impliciet wordt gekozen voor het en-en scenario, oude en nieuwe economie bestaan naast elkaar, een scenario ombouw ontbreekt.
- Ruimte is schaars. Er zijn harde keuzes voor de toekomst nodig. Dat zal bij de verdere uitwerking van de transitieopgaven voor het gebied, binnen NOVEX Rotterdamse Haven, wel nodig zijn.
- Daarbij is het van belang dat we ons niet volledig laten leiden door de huidige geopolitieke situatie, investeringsklimaat en economie. We mogen lange termijn doelen als een duurzame circulaire industrie niet uit het oog verliezen als belangrijke haven in West-Europa. Dat vraagt om focus, gezamenlijke keuzes en inzet (geld, ruimte) voor de lange termijn. Het zou mooi zijn als we verder vooruitkijken en een meer offensieve benadering (inclusief scherpe keuzes) kunnen volgen.

Meer specifiek zien wij de volgende aandachtspunten:

Verbinding met de regio:

Er ligt een noodzaak om de haven toekomstbestendig te maken en sterker te verbinden met de regio. Die laatste dimensie is nog onvoldoende uitgewerkt in de visie. In de aanloop en het tot stand komen van de havenvisie draaide het vooral om de economische en strategische positie van de haven en lag de nadruk sterk op groei zonder expliciete keuzes te maken. Gezien de beperkingen in ruimte in het gebied zou het uitgangspunt voor de havenvisie ook transitie gerichte groei kunnen zijn: faciliteren van datgene wat effectief is voor de benodigde transitie, voorrang voor bepaalde functies, beter benutten van beschikbare ruimte en infrastructuur en randvoorwaarden voor sturing. In ons omgevingsbeleid streven we naar een afweging vanuit een breder welvaarts perspectief: Meer maatschappelijk toegevoegde waarde en groei gericht op een toekomstbestendige circulaire, schone, gezonde, veilige economie en minder druk op de leefomgeving.

Bereikbaarheid:

Voor de bereikbaarheid van het gebied wordt gefocust op het zorgvuldig inpassen van nieuwe wegen en andere modaliteiten. We missen de mogelijkheden voor het beter benutten van het aanwezige spoor (en extra investeringen in) en waterwegen (zolang het waterpeil betrouwbaar is) in de visie. Als provincie zetten wij juist in op het beter benutten van aanwezige infrastructuur. En we zetten in op een *modal shift* van weg naar water en spoor.

Werklocaties:

‘Er wordt gestuurd op het vestigen van het juiste bedrijf op de juiste plaats en intensivering van de haven en regionale bedrijventerreinen.’ De havenvisie lijkt daarmee een claim te leggen op werklocaties in de regio om de transitie in de haven mogelijk te maken. Dit terwijl het Haven Industrieel Complex juist een belangrijke locatie is voor bijvoorbeeld de transitie naar een circulaire industrie. Daarnaast is het de vraag hoe deze claim op de regio past binnen het beleid van de partners in de regio en de provincie.

Ruimtevrage:

De verschillende opgaven voor het gebied vragen om integrale keuzes en afwegingen. De havenvisie benadrukt steeds dat er meer vraag naar ruimte ontstaat. Dit gaat voorbij aan de vraag hoe de beschikbare ruimte anders of beter kan worden benut. Er kunnen kansen worden geïdentificeerd om deze schaarste in ruimte en vraagstukken als beschikbaarheid van zoet water, juist te benutten om de transitie te versnellen. De provincie Zuid-Holland zet in op gerichte groei en heeft daarnaast in haar Ruimtelijk Economische Visie 2025-2050 aandacht voor het concept *license-to-operate*.

Balans met de leefomgeving:

De visie gaat uit van een haven in balans met de leefomgeving. De nadruk lijkt echter voornamelijk te liggen op de opgave om samen met alle partners de benodigde milieuruimte te vinden. Milieuregels (stikstof) worden genoemd als oorzaak voor het verslechterende investeringsklimaat, waarbij voorbij lijkt te worden gegaan aan de huidige geopolitieke ontwikkelingen en de daaruit voortkomende bedrijfseconomische afwegingen. Mogelijkheden om de transformatie van de haven te benutten om de druk op de leefomgeving te verminderen blijven onderbelicht.

Water:

In de havenvisie worden diverse wateropgaven benoemd, onder meer in relatie tot het Deltaprogramma Drechtsteden. Maar de nieuwste inzichten daarover zijn nog niet meegenomen. In de visie staat centraal dat de weerbaarheid van de haven tegen wateroverlast, watertekort en waterveiligheid tot 2050 op orde is. Gevoel voor urgentie van de rol die de haven zelf kan spelen in de nationale watervraagstukken en wat er na 2050 op de haven afkomt ontbreekt. De mogelijkheden die de transformatie van de haven biedt om bijvoorbeeld in te zetten op het verminderen van het zoetwatergebruik of op het vertragen van zoetwaterafvoer van de rivieren richting zee, ontbreken in de visie.

Brede welvaart:

De balans tussen maatschappelijke kosten voor specifieke groepen en leefomgevingskwaliteit en de welvaart (BRP) die de haven genereert, is voor Zuid-Holland een belangrijk aspect. We scoren hier al enige tijd niet goed. Niet alleen omwille van passend opgeleide mensen die ook echt in de haven willen werken, maar juist ook gedacht vanuit een bredere *license-to-operate* en meer bijdragen aan publiek belang en een brede welvaart.